

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **Mgr. M. S.**, zastoupené JUDr. Ing. Pavlem Schreibrem, advokátem se sídlem Jakubská 1, Brno, proti žalované: **Masarykova univerzita**, se sídlem Žerotínovo nám. 617/9, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 24. 11. 2014, č. j. MU-PS/18321/2014/44566/FF a č. j. MU-PS/18322/2014/44567/FF,

t a k t o:

- I.** Žaloba **s e z a m í t á.**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se včas podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví označených rozhodnutí rektora žalované (dále jen „žalovaná“), kterými bylo na základě podané žádosti žalobkyně výrokem I. rozhodnuto o potvrzení rozhodnutí děkana ve věci vyměření poplatku za studium ze dne 30. 9. 2014, č. j. MU-PS/15863/2014/44566/FF a č. j. MU-PS/15864/2014/44567/FF; a současně výrokem II. zamítnuta žádost žalobkyně o snížení poplatku

za prodlouženou dobu studia, který byl žalobkyni vyměřen za dalších šest započatých měsíců studia na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity.

I. Vymezení věci (včetně rekapitulace průběhu správního řízení)

Žalobkyně v období od 23. 7. 2009 do 15. 9. 2014 studovala bakalářský studijní program *Filologie, studijní obor Francouzský jazyk a literatura*, na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity, který ukončila jinak než řádně. Dále žalobkyně v období od 22. 7. 2010 do 30. 1. 2014 studovala na téže fakultě bakalářský studijní program *Filologie, studijní obor Portugalský jazyk a literatura*, který dne 30. 1. 2014 řádně ukončila ve standardní době studia. Následně na toto studium navázala studiem v magisterském navazujícím studijním programu *Učitelství pro střední školy, studijní obor Učitelství portugalského jazyka a literatury pro střední školy*, na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity, a to v období od 21. 7. 2014, u něhož je standardní doba studia dva roky. Současně také v době podání žaloby žalobkyně studovala v magisterském navazujícím studijním programu *Překladařství a tlumočnictví, studijní obor Překladařství francouzského jazyka*, rovněž na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity (dále též „MU“), a to v období od 21. 7. 2014, u kterého je standardní doba studia rovněž v délce dva roky.

Rozhodnutím děkana Filozofické fakulty MU ze dne 30. 9. 2014, č. j. MU-PS/15863/2014/44566/FF, byl žalobkyni vyměřen poplatek za prodlouženou dobu studia ve výši 15 000 Kč za dalších započatých šest měsíců studia studijního programu *Překladařství francouzského jazyka, studijního oboru Překladařství francouzského jazyka*. Současně byl žalobkyni rozhodnutím ze dne 30. 9. 2014, č. j. MU-PS/15864/2014/44567/FF, vyměřen poplatek za prodlouženou dobu studia ve výši 15 000 Kč za dalších započatých šest měsíců studia studijního programu *Učitelství pro střední školy, oboru Učitelství portugalského jazyka a literatury pro střední školy*. Obě vydaná rozhodnutí byla odůvodněna ustanovením § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o vysokých školách“), a čl. 4 a čl. 12 odst. 1 písm. b) Přílohy č. 6 Statutu MU, tedy ustanoveními upravujícími tzv. poplatky za delší (prodlouženou) dobu studia.

Žalobkyně proti těmto rozhodnutím brojila žádostmi o jejich přezkoumání, v nichž nesouhlasila s aplikací § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách a čl. 4 Přílohy č. 6 Statutu MU, upravujících tzv. *delší studium*. Žalobkyně namítala, že na její situaci se vztahuje ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách a čl. 5 Statutu MU, která upravují poplatek za tzv. *další studium*. Své tvrzení žalobkyně opírala o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 46/2013 - 34, v němž Nejvyšší správní soud zdůraznil rozdíl mezi dikcemi odstavců 3 a 4 předmětného ustanovení § 58 zákona, z něhož dle názoru žalobkyně vyplynulo, že do celkové doby studia není možno započítat dobu studia jinak než řádně ukončeného v případě, kdy již žalobkyně úspěšně absolvovala jiné studium a získala akademický titul bakaláře. Proto až v okamžiku, kdy celková doba dalšího studia žalobkyně (tedy studia odstudovaného po absolvování) překročí standardní dobu studia, bude možné vyměřit poplatek za studium dle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách. K této situaci ovšem prozatím nedošlo, neboť s navazujícím studiem bylo započato dne 21. 7. 2014. Pokud

dále Statut MU v čl. 5 odst. 2 písm. a) Přílohy č. 6 (který koresponduje s ustanovením § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách) upravuje, že ustanovení o poplatku za další studium absolventa se nepoužije na studenta, který je absolventem předcházejícího bakalářského studijního programu, jenž aktuálně studuje v navazujícím magisterském studijním programu, žalobkyně namítala, že poplatek podle tohoto ustanovení nebylo možné vyměřit za studium v magisterském navazujícím studiu oboru Překladatelství francouzského jazyka. Současně žalobkyně upozornila, že je nutno vzít v potaz také odlišnost rozhodování jednotlivých vysokých škol ve správních řízeních s ohledem na různorodost jejich interních předpisů. Jak ale Nejvyšší správní soud zdůraznil v již výše zmiňovaném judikátu ve věci sp. zn. 7 As 46/2013, musí být i tyto interní předpisy, včetně těch, které upravují vyměřování jednotlivých poplatků za studium, v mezích zákona (v daném případě v mezích § 58 zákona o vysokých školách). Žalobkyně proto navrhla, aby jejím žádostem o přezkoumání rozhodnutí bylo vyhověno a prvostupňová rozhodnutí o vyměření poplatku za studium byla zrušena.

Na základě uvedených žádostí žalovaná vydala dne 24. 11. 2014 pod č. j. MU-PS/18321/2014/44566/FF a č. j. MU-PS/18322/2014/44567/FF, rozhodnutí, kterými prvostupňová rozhodnutí ve věci vyměření poplatku za studium potvrdila a žádosti žalobkyně o snížení vyměřených poplatků zamítla. V odůvodnění obou rozhodnutí poukázala na skutečnost, že poplatek za studium byl žalobkyni vyměřen v souladu s ustanovením § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách na základě správně zjištěných údajů v matrice studentů. Žalovaná uvedla, že vzhledem k tomu, že žalobkyně dosud neabsolvovala žádné studium a je pouze absolventkou jednoho bakalářského studia, nelze na ni pohlížet jako na studenta v dalším studiu dle § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách. V tomto ustanovení, konkrétně v jeho části za středníkem, je totiž stanoveno, že za studenta v dalším studiu nelze považovat absolventa bakalářského studijního programu studujícího v navazujícím magisterském studijním programu. Je tedy zřejmé, že na předmětná navazující magisterská studia žalobkyně bylo možno aplikovat pouze ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách. K poukazu žalobkyně na rozsudek Nejvyššího správního soudu žalovaná konstatovala, že v něm bylo rozhodováno o poplatkové povinnosti studenta, který již absolvoval bakalářské i magisterské navazující studium a který dále studoval v dalším bakalářském studiu. Jednalo se tedy o situaci zcela odlišnou od situace žalobkyně. V závěru žalovaná doplnila, že žalobkyně v žádostech neuvedla žádné zřetele hodné skutečnosti, na základě kterých by jí poplatek za studium mohl být snížen nebo prominut v rámci zákonem stanovené moderační pravomoci rektora.

II. Obsah žaloby

Žalobkyně v podané žalobě poukázala na skutečnost, že základním bodem její argumentace byl rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 46/2013 - 34, z něhož žalobkyně citovala závěry, že vyměruje-li veřejná vysoká škola absolventovi poplatek za studium, musí postupovat podle § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách a vyměřit poplatek za další studium bez ohledu na to, že v matrice studenta existuje záznam o předchozích studiích ukončených jinak než řádně, v nichž studoval před řádným ukončením svého předchozího studia. Až v případě, kdy celková doba studia absolventa v dalším studiu přesáhne standardní dobu studia podle § 45 odst. 2 nebo § 46 odst. 2 zákona o vysokých

školách, lze postupovat podle § 58 odst. 3 citovaného zákona a vyměřit absolventovi poplatek za delší studium.

Žalobkyně uvedla, že interpretací citovaného judikátu lze dojít k závěru, že absolvování studia (tj. úspěšné získání akademického titulu) vede ke „smazání“ předešlých odstudovaných let, která se do následujícího studia již nezapočítávají. Problematickým bodem je přitom právě přesné vymezení pojmu „absolvování“. Rektor žalované však argumentaci žalobkyně odmítl s tím, že za studenta v dalším studiu nelze považovat absolventa bakalářského studijního programu studujícího v navazujícím magisterském studijním programu. Žalobkyně se přitom domnívala, že toto tvrzení bylo možno aplikovat toliko ve vztahu k magisterskému studiu *Učitelství portugalského jazyka a literatury pro střední školy*, které skutečně na absolvované bakalářské studium navazovalo. Žalobkyně se však neztotožnila s tvrzením rektora, který po vyloučení ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách bez dalšího aplikoval na případ žalobkyně § 58 odst. 3 téhož zákona, tedy ustanovení o delším studiu. Žalobkyně namítala, že rektor v napadených rozhodnutích uvedenou interpretaci rozšířil na veškerá navazující magisterská studia, což ve svém výsledku vede k tomu, že pro studenty je hospodárnější započít s novým bakalářským studiem oproti využití již získaného bakalářského titulu k navázání na magisterské studium. To však rovněž vede k nežádoucímu prodlužování odstudovaných let jednotlivých studentů při současném získání stejného stupně vzdělání.

Vedle uvedeného extenzivního výkladu pak žalobkyně spatřovala problém též v samotném vyměřování poplatku. Domnívala se, že doba odstudovaná ve studijním oboru *Francouzský jazyk a literatura*, který byl ukončen jinak než řádně, byla žalobkyni přičtena k tíži dvakrát, a to jak při vyměřování poplatku za studijní obor *Učitelství portugalského jazyka a literatury pro střední školy*, tak za studijní obor *Překladatelství francouzského jazyka*. Dle žalobkyně nezákonnost takto vyměřených poplatků spočívala zejména v neúměrném zatížení žalobkyně, kdy účtování obou poplatků v částce 15 000 Kč představuje dvojnásobné přičítání negativní skutečnosti, kterou bylo v tomto případě jinak než řádně ukončené studium studijního oboru *Francouzský jazyk a literatura*. Takto odstudovaná doba tedy měla být dle žalobkyně „vynulována“ jejím zohledněním při výpočtu poplatku za jedno studium, a pokud tak žalovaná neučinila, došlo k jejím opakovaným sankčním dopadům. Žalobkyně upozornila na skutečnost, že násobné započítávání této doby vede studenty k nežádoucímu chování. V případě, že by žalobkyně nejprve ukončila jedno navazující magisterské studium a získala titul, a až následně započala s dalším studiem navazujícího magisterského programu, byl by jí poplatek za delší studium u prvního studia a u druhého studia poplatek za další studium, což by v součtu znamenalo výrazně nižší částku. Uvedeným výkladem však vysoké školy dosahují neekonomického stavu, kdy je student motivován studovat co nejdéle.

Ze všech výše uvedených důvodů proto žalobkyně v závěru podané žaloby navrhl, aby krajský soud žalobou napadená rozhodnutí, jakož i jim předcházející prvostupňová rozhodnutí, zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované k žalobě

Žalovaná ve svém vyjádření k podané žalobě shrnula skutkové okolnosti daného případu, včetně průběhu předcházejícího správního řízení. Poukázala na znění § 58 odst. 3 a 4 zákona o vysokých školách a v této souvislosti uvedla, že postupovala v souladu se zákonem, neboť žalobkyně byla k datu poplatkového zatížení (tj. k datu 16. 9. 2014) absolventkou bakalářského studijního programu *Filologie, Portugalský jazyk a literatura* a dále studovala v navazujících magisterských studijních programech *Překladatelství a tlumočnictví (studijní obor Překladatelství francouzského jazyka)* a *Učitelství pro střední školy (studijní obor Učitelství portugalského jazyka a literatury pro střední školy)*. Tedy ve smyslu dikce první věty, druhé části (za středníkem) § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách byla žalobkyně absolventkou bakalářského studijního programu v navazujícím magisterském studijním programu, a proto nebylo možno aplikovat ustanovení o poplatku za tzv. další studium podle věty první, části první (před středníkem) uvedeného ustanovení zákona. Dle žalované tedy bylo zjevné, že na navazující magisterské studijní programy bylo možné aplikovat výhradně právní úpravu obsaženou v ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách.

K poukazům žalobkyně na soudní judikaturu (konkrétně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 46/2013 - 34) žalovaná uvedla, že toto rozhodnutí se týkalo poplatkové povinnosti studenta, který již absolvoval bakalářské i magisterské navazující studium a studoval v dalším bakalářském studijním programu. Jednalo se tedy o zcela odlišnou právní situaci, než jaká byla v této věci.

Žalovaná proto pokládala rozhodnutí, jimiž žalobkyni zatížila poplatkovými povinnostmi, za věcně správná a zákonná, a proto navrhla žalobu jako nedůvodnou v celém rozsahu zamítnout.

IV. Replika žalobkyně

Žalobkyně reagovala na vyjádření žalované podáním repliky, v níž poukázala na skutečnost, že žalovaná ve svém vyjádření neuvedla žádné nové skutečnosti, ani nereagovala na námitky žalobkyně. Svou argumentaci žalovaná opírá o ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, tedy o ustanovení upravující tzv. delší studium, a současně tvrdí nemožnost aplikace žalobkyní zmiňovaného judikátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 46/2013 - 34. Žalobkyně setrvala na svých tvrzeních obsažených v žalobě, kdy zejména zdůraznila, že ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách sice vymezuje výjimku omezující použití ustanovení o poplatku za tzv. „další studium“ pro navazující magisterské studium, avšak toto směřuje toliko k *přímo navazujícímu* magisterskému studijnímu programu, nikoli tedy (jak vyložila žalovaná) na veškerá magisterská studia, která navazují pouze časově. Současně žalobkyně nesouhlasila ani s tvrzením žalované o neaplikovatelnosti judikátu Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 7 As 46/2013, neboť z jeho obsahu nevyplývá nic o tom, že by za absolventa byl považován pouze absolvent magisterského studia.

Žalobkyně proto shodně jako v podané žalobě v závěru svého vyjádření navrhl, aby krajský soud žalobou napadená rozhodnutí i jím předcházející prvostupňová rozhodnutí děkana zrušil, věc vrátil žalované k dalšímu řízení a žalované uložil povinnost nahradit žalobkyni náklady soudního řízení.

V. Posouzení věci krajským soudem

Žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).

Vzhledem k tomu, že žalobkyně souhlasila s rozhodnutím o věci samé bez jednání a žalovaná ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení výzvy nevyjádřila nesouhlas s takovým projednáním věci, ačkoli byla poučena o tom, že nevyjádří-li svůj nesouhlas, bude se mít za to, že souhlas je udělen, rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. o věci samé bez jednání.

Dle § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání žalobou napadených rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Krajský soud přezkoumal napadená rozhodnutí žalované v mezích uplatněných žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Na úvod krajský soud podotýká, že mezi účastníky řízení nejsou sporné skutkové okolnosti projednávané věci. Sporné je mezi účastníky řízení toliko právní posouzení daného případu a vyřešení právní otázky, zda žalovaná postupovala v souladu se zákonem, pokud žalobkyni vyměřila poplatek za studium podle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách a nikoli podle odst. 4 téhož ustanovení, jak se toto žalobkyně v předcházejícím řízení i v podané žalobě domáhala.

Podle § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách platí, že studuje-li absolvent bakalářského nebo magisterského studia v *dalším* bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná škola poplatek za studium, který činí za každý další započatý jeden rok studia nejvýše základ podle odst. 2 tohoto ustanovení; *to neplatí, studuje-li absolvent bakalářského studijního programu v navazujícím magisterském studijním programu* či jde-li o souběh řádných studijních programů nepřesahující standardní dobu studia programu jednoho. Pokud celková doba dalšího studia překročí standardní dobu studia, stanoví veřejná vysoká škola poplatek za studium podle odst. 3.

Ustanovení § 58 odst. 3 téhož zákona upravuje, že studuje-li student ve studijním programu *déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok* v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; *do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, přičemž období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních*

programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.

Podle čl. 4 odst. 1 Přílohy č. 6 Statutu MU je poplatek za prodlouženou dobu studia povinen platit student, který studuje v bakalářském nebo magisterském studijním programu déle, než je standardní doba tohoto studia (čl. 2. odst. 1) zvětšená o jeden rok. Podle odst. 2 téhož ustanovení se pro posuzování prodloužené doby studia k době odstudované v aktuálním studijním programu připočítávají rovněž všechna časová období odstudovaná studentem ve všech bakalářských nebo magisterských studijních programech ukončených jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3 zákona, která nejsou souběžná se studiem v aktuálním studijním programu. Studoval-li student v určitém časovém období souběžně ve více takových studijních programech, připočítává se toto období vždy pouze jednou.

Čl. 5 Přílohy č. 6 Statutu MU pak upravuje tzv. poplatek za další studium, kdy v odst. 1 stanoví, že poplatek za další studium je povinen platit student, který je absolventem bakalářského nebo magisterského studijního programu a studuje v dalším bakalářském nebo magisterském studijním programu. Podle čl. 5 odst. 2 písm. a) se ustanovení odstavce 1 nepoužije, jde-li o studenta, který je absolventem předcházejícího bakalářského studijního programu (čl. 2 odst. 4), jenž aktuálně studuje v navazujícím magisterském studijním programu.

Z hlediska posouzení zákonnosti uložené poplatkové povinnosti žalobkyně je rozhodné (a již bylo uvedeno výše, že skutkové okolnosti nejsou mezi účastníky řízení sporné), že žalobkyně byla ode dne 23. 7. 2009 studentkou bakalářského studijního programu B7310 *Filologie, studijní obor Francouzský jazyk a literatura*, se standardní dobou studia v délce 3 roky. Toto studium žalobkyně ukončila k datu 15. 9. 2014 jinak než řádně, a to na základě písemného oznámení žalobkyně, že tohoto studia zanechává. Doba tohoto řádně neukončeného studia činila 1 880 dnů (tj. 5 let, 1 měsíc a 24 dní).

V době od 22. 7. 2010 do 30. 1. 2014 byla žalobkyně zároveň studentkou bakalářského studijního programu B7310 *Filologie, studijní obor Portugalský jazyk a literatura*, se standardní dobou studia 3 roky. Toto studium žalobkyně úspěšně ukončila státní zkouškou a byl jí udělen titul Bc., přičemž doba tohoto studia činila 1 288 dnů (tj. 3 roky, 6 měsíců a 10 dní).

V době od 21. 7. 2014 pak byla žalobkyně studentkou dvou navazujících magisterských studijních programů, u každého z nich se standardní dobou studia 2 roky, a to:
1/ studijního programu N7313 *Překladařství a tlumočnictví, studijní obor Překladařství francouzského jazyka*;
2/ studijního programu N7504 *Učitelství pro střední školy, studijní obor Učitelství portugalského jazyka a literatury pro střední školy*.

Žalovaná přistoupila k vyměření poplatku za studium žalobkyni ve výši 15 000 Kč [dle čl. 12 odst. 1 písm. b) Statutu MU] za dalších započatých šest měsíců studia, a to za studium v každém z výše uvedených magisterských studijních programů (tj. studijních

programů ad 1/ a 2/), a to za období od 16. 9. 2014 do 15. 3. 2015, kdy žalobkyně k datu 16. 9. 2014 studovala v každém z těchto magisterských studijních programů od 21. 7. 2014 po dobu 57 dnů.

Žalovaná tak v každém z těchto studijních programů vyměřila žalobkyni poplatek spojený se studiem za prodlouženou dobu studia dle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, kdy do celkové doby studia v aktuálních navazujících magisterských studijních programech (57 dnů) zahrnula také dobu studia v bakalářském studijním programu *Filologie, Francouzský jazyk a literatura* (1 880 dnů), který žalobkyně neukončila řádně. Zároveň vzhledem k tomu, že k ukončení tohoto bakalářského studia (jinak než řádně) došlo až ke dni 15. 9. 2014, avšak studium v navazujících magisterských studijních programech bylo zahájeno již dnem 21. 7. 2014, žalovaná zohlednila souběh studia v těchto studijních programech (v období od 21. 7. 2014 do 15. 9. 2014), kdy v souladu s ustanovením § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách započítala tuto dobu do celkové doby studia žalobkyně pouze jednou. K datu 16. 9. 2014 tak činila celková započitatelná doba studia 1 881 dnů (1824 plus 57 dnů), která tak v každém z aktuálně studovaných studijních programů přesáhla standardní dobu studia zvětšenou o jeden rok o rozdíl v délce 786 dnů.

Namítala-li žalobkyně v podané žalobě, že žalovaná měla namísto § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách postupovat podle odst. 4 tohoto zákonného ustanovení, nelze této argumentaci přisvědčit. V žalobě předestřená argumentace žalobkyně by bezezbytku platila v situaci, pokud by žalobkyně první ze studovaných bakalářských studijních programů *Filologie, studijní obor Francouzský jazyk a literatura*, řádně ukončila. Pak by studium v navazujících magisterských studijních programech nepochybně bylo nutno ve smyslu § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách považovat za studia v dalších bakalářských nebo magisterských studijních programech a ve světle toho, jakož i závěrů judikátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 46/2013 - 34, publikovaného pod č. 2964/2014 Sb. NSS, by pak žalovaná byla povinna postupovat tak, že by v případě obou navazujících magisterských studijních programů žalobkyni vyměřovala poplatek nikoli za prodlouženou dobu studia, ale za studium další. O takovou situaci se však v daném případě nejednalo. Žalobkyně totiž předmětné bakalářské studium neukončila řádně, a proto v případě studia v navazujících magisterských studijních programech *Překladatelství a tlumočnictví* a dále *Učitelství pro střední školy* nelze o studiu v dalším bakalářském nebo magisterském studijním programu ve smyslu ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách hovořit. To z toho důvodu, že ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách obsahuje v části věty za středníkem výjimku, dle které se o další studium nejedná v případě, studuje-li absolvent bakalářského studijního programu v navazujícím magisterském studijním programu.

O studium v navazujících magisterských studijních programech ve smyslu citované výjimky v ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách se přitom jednalo i ve věci žalobkyně, a to v případě obou magisterských studijních programů. Neobstojí tedy námitky žalobkyně, že o navazující magisterský studijní program se mohlo jednat toliko v případě studijního programu *Učitelství pro střední školy, studijní obor Učitelství portugalského jazyka a literatury pro střední školy*, nikoli však již u studijního programu *Překladatelství a tlumočnictví, studijní obor Překladatelství francouzského jazyka*. Žalobkyně měla řádně ukončen jeden bakalářský studijní program a je nepochybné, že navazující magisterské

studium není možno studovat bez předchozího ukončení studia bakalářského. Oba magisterské studijní programy tak z logiky věci navazovaly na jediné řádně ukončené bakalářské studium žalobkyně, a to ve studijním programu *Filologie, Portugalský jazyk a literatura*, bez kterého by studium v žádném z magisterských studijních programů nebylo možné. Řádné absolvování bakalářského studijního programu *Filologie, studijní obor Portugalský jazyk a literatura*, tedy nebylo možno pokládat ani ve vztahu k magisterskému studijnímu programu *Překladatelství a tlumočnictví, studijní obor Překladatelství francouzského jazyka*, za studium absolvované, na které by předmětný studijní program nenavazoval, a tedy byl pokládán za další studium tak, jak má na mysli ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách. V případě tohoto magisterského studijního programu by zde totiž chyběl předstupeň v podobě řádně ukončeného bakalářského studijního programu, který je pro navazující studium magisterského studijního programu nezbytný a bez kterého toto studium není možné.

Z výše uvedených důvodů proto žalovaná nepochybila, pokud při stanovení poplatku za studium v navazujících magisterských studijních programech postupovala podle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách. Žalobkyni totiž nebylo možno pokládat za absolventa studujícího v dalším studiu, v důsledku čehož také byla vyloučena aplikace ustanovení o poplatku dle věty první, části před středníkem § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách.

Pokud žalobkyně dále v podané žalobě namítala, že rektor ve svém rozhodnutí rozšířil spornou interpretaci příslušných ustanovení zákona o vysokých školách na všechna navazující magisterská studia, což ve svém výsledku vede k tomu, že pro studenty je hospodárnější započít s novým bakalářským studiem oproti využití již získaného bakalářského titulu k navázání na magisterské studium, i v tomto se žalobkyně mýlí. Pomíjí totiž, že to byla ona, kdo studoval více bakalářských studijních programů, přičemž ačkoli u jednoho z nich toto studium probíhalo od roku 2009 až do roku 2014 (přesněji od 23. 7. 2009 až do 15. 9. 2014), nakonec nebylo z vlastní vůle žalobkyně řádně ukončeno. Přitom smyslem regulační funkce poplatků za studium je zabránit právě těmto situacím. V případě řádného průběhu studia by totiž uvedené důsledky vůbec nenastaly. Proto argumentace žalobkyně o tom, co je pro studenty výhodnější či nikoli, není v dané situaci vůbec případná.

Důvodnou krajský soud neshledal ani námitku žalobkyně, že doba odstudovaná v bakalářském studijním programu *Filologie, Francouzský jazyk a literatura*, který byl ukončen jinak než řádně, byla žalobkyni přičtena k tíži dvakrát, a to jak při vyměřování poplatku za prodlouženou dobu studia v magisterském studijním programu *Učitelství pro střední školy, studijní obor Učitelství portugalského jazyka a literatury pro střední školy*, tak v magisterském studijním programu *Překladatelství a tlumočnictví, studijní obor Překladatelství francouzského jazyka*.

Krajský soud předně v této souvislosti pokládá za nutné upozornit na skutečnost, že funkce poplatku za delší dobu studia má být především motivační a regulační. Poplatek má povahu finančního postihu v případě, že se jednotlivec chová určitým způsobem, který zákonodárce nepreferuje, ale ani nezakazuje. Student tak může volit mezi dovolenými způsoby chování, avšak v případě, kdy se chová způsobem zákonodárcem nepreferovaným, musí za to zaplatit, zatímco v opačném případě platit nemusí. V žádném případě se ovšem

nejedná o sankci, tedy o trest za právem nedovolené jednání (k tomu shodně srovnej též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 46/2013 - 34, publikovaný pod č. 2964/2014 Sb. NSS). V tomto smyslu tedy nelze hovořit ani o možném dvojitým přičítání negativní skutečnosti, jak žalobkyně namítala v podané žalobě.

Podle § 2 odst. 1 zákona o vysokých školách dále platí, že vysoká škola uskutečňuje akreditované studijní programy a programy celoživotního vzdělávání. Typ vysokoškolské vzdělávací soustavy je určen typem uskutečňovaných akreditovaných studijních programů. Typy studijních programů jsou bakalářský, magisterský a doktorský.

Je tedy zřejmé, že vysokoškolské vzdělání se získává studiem v rámci akreditovaného studijního programu podle studijního plánu stanovenou formou studia. Podle § 44 odst. 2 zákona o vysokých školách jsou součástí studijního programu

- a) název studijního programu, jeho typ (*pozn. soudu: tj. typ bakalářský, magisterský nebo doktorský*), forma (*pozn. soudu: tj. forma prezenční, distanční nebo kombinovaná*) a cíle studia,
- b) členění studijního programu na studijní obory, jejich charakteristika a jejich kombinace, jakož i stanovení profilu absolventa příslušných studijních oborů,
- c) charakteristika studijních předmětů,
- d) pravidla a podmínky pro vytváření studijních plánů, popřípadě délka praxe,
- e) standardní doba studia při průměrné studijní zátěži vyjádřená v akademických rocích,
- f) podmínky, které musí student splnit v průběhu studia ve studijním programu a při jeho řádném ukončení podle § 45 odst. 3, § 46 odst. 3 a § 47 odst. 4, včetně obsahu státních zkoušek,
- g) udělovaný akademický titul,
- h) návaznost na další typy studijních programů v téže nebo příbuzné oblasti studia.

Podle § 44 odst. 3 zákona o vysokých školách stanoví časovou a obsahovou posloupnost studijních předmětů, formu jejich studia a způsob ověření studijních výsledků studijní plán. Podle odst. 4 téhož ustanovení zákona pak platí, že forma studia vyjadřuje, zda jde o studium prezenční, distanční nebo o jejich kombinaci (viz poznámky výše).

Vysoká škola tak uskutečňuje vzdělání v akreditovaných studijních programech, jejichž součástí je vedle názvu, typu a formy též členění na jednotlivé studijní obory. Žalobkyně přitom na absolvované bakalářské studium ve studijním programu *Filologie, studijní obor Portugalský jazyk a literatura*, navázala studiem ve dvou magisterských studijních programech (konkrétně v programu *Učitelství pro střední školy* a v programu *Překladařství a tlumočnictví*, a v každém z nich pak též v konkrétním studijním oboru), k jejichž studiu se samostatně zapsala a které by (a je nutno zdůraznit, že každý studijní program samostatně) byla povinna ukončit dvěma státními závěrečnými zkouškami (včetně dvojí obhajoby diplomové práce), přičemž za každé studium v tomto studijním programu by obdržela vysokoškolský diplom, jakožto doklad o ukončení studia v příslušném studijním programu a získání příslušného akademického titulu.

V daném případě se tedy nejednalo o studium v jednom magisterském studijním programu s více (zde dvěma) různými studijními obory, ale o studium ve dvou samostatných

akreditovaných magisterských programech, které tak podléhaly samostatnému zpoplatnění. Ani takto uplatněné žalobní námitce proto krajský soud nepřisvědčil.

V. Závěr a náklady řízení

Krajský soud tak na základě všech výše uvedených skutečností neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého žalobkyně, která neměla ve věci úspěch, nemá vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení před soudem a žalované žádné náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly. Krajský soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 28. dubna 2016

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu